

litikai elvek azonossága révén új elemek csatlakozhatnak hozzá, közöttük gazdag tudásuk, nagy szellemük, aczéljelmük. Visszajönnének a dissidensek a szabadelvűség babérkoszorus bajnokai, a vezérségre termett lángelmék. S megcsinálnának még tán a fuzió is, a vératömlésztésnek e mivelete, amelytől új erőre kapna a poshadt vérű kormánypart. És e szaporodás útján értéküket vesztenék e régi, penészes jel-szavak s új eszmék, új törekvések váltán kelendők a többség táborában. A lomhán voksoló nyájöszton, amely vakon követi a kolompot, még ha nem is ürönk, hanem számárnak fityeg is a nyakán, ez a legelőszag után indulás kimenne a divatból s büszkén szárnyaló gondolkodás, üdén lüktető szellem lépne a helyébe. Az ilyen part maga határozná meg irányát, vezérét pedig nem követné vakon ismeretlen czélok felé, hanem számon kérné tőle, a saját czéjja felé haladásnak tempóját és mértékét.

A kormány csak végrehajtó szerve lehetne az ilyen pártnak, ez nem lehetne gazdája, aki szabadon töltheti ki rajta a sz kedvét s korlátlanul erőszakolhatja reá akaratát és szeszélyeit. Az ilyen változás nem lehet inyere a kisértőknek. Ha elvei vannak a többségnek, akkor nem ragadhatja magához a vezetést az ő silány opportunizmusuk. Ha fölébred az önértzet a többségben, akkor nem tűri magán az ő hatalmi önzésük rabigáját. S ha meggyarapszik a tehetségek száma a többségben, akkor ők nem bírják el ezt a konkurrencziát. Azért hirdetik ők a caucus tanát s azért ellenségei ők annak, hogy értékke emelkedjék az, ami eddig csak mennyiség volt.

Mi pedig azt mondjuk a többség-

— De mi több megpróbáltatásoknak vagyunk kitéve, mint a többiek valamennyien, felelte Eszter: pedig nem véteztünk többet, mint ők. Nem vagyok é dögös, bajnától késő estig es vak atyámnak még csak a szobát sem fűthetem be és kalácsot sem süthetek, a mi pedig a legszegényebb asztalán is van Schuscham-Purimkor.

— Minek nekünk a kalács, hiszen halljuk a zenét és az emberek nevetését, — mondá Fischthran atyó.

— A szívem faj, ha másokat nevetni hallok — suttogta a szegény leány és ismét sirni kezdett, de egészen csöndesen, hogy atyja ne hallja — mert hiszen nem láthatja, mint takarta el szeméit sovány kis kezével, de Haman látta, Laktef Vilma látta és fájában gyorsan elsietett onnan. Ő tehetős szülők gyermeke volt, pénzt is dobhatott volna be Eszter ablakán és a szegényeken segítve lett volna, de ez nem okozott volna neki örömet, ő csak akkor volt megelégedve, ha valami tréfát követhetett el, és most is elhatározta, hogy e szegényeket szeretetre méltó módon: a gazdagokat pedig bosszantó módon fogja megtréfalni. Eőször is Jainkeff Jaiteles fakereskedő házához indult, a kőkerítés melé lapulva, az ott magasra fölrakott vágott faból egyik sort a másik után kezdte leszedni és az alahat álló Mardocheaiok Silberbach Teitel barátjának dobálta le. Aztán Eszter lakásához siettek, ott Laktef leszállt a falabakról és barátjával együtt Fischthran ajtaja elé lopóztak és ott szépen lerakták a fát. Mikor ez szerencsésen megtörtént, Haman átsietett az utcán és minden ablakon benézett, s csak-

nek, válják ismét párttá, szabadelvű párttá, de e szó valódi nemes értelmében. Rázza le magáról a kisértők nyü-gét. Csináljon magának egy elvi alapot és invitálja rája a rokon gondolkodásuakat. Az egyházpolitikától az ischli klauzálig és a Tisza lexig: micsoda borzadalmas sülyedés! Emelkedjék hát fel abból az örvényből, amelynek fenekére zuhánt. Bontsa ki ismét szárnyait s csapongjon újra a nemzeti ideálok tiszta magasságaiban Edzze meg lelkének idegeit az elvek aczálfürdőjében. Restaurálja jó hírnevét, mely már már veszendőbe ment és szerezzen új jogczimeket a nemzet bizalmára és rokonszenyére. Amit az alkotmány ellen vétett, üsse azt helyre a nemzeti jogok gondosistapolásával és a közszabadságok megszi-lárdításával. Vívja vissza magának a szabadelvű nevet, hogy pirulás nélkül lehessen azt viselnie. Kapcsolja ki magát a visszaélések rendszeréből és legyen tiszta, hogy erős lehessen. Mert bizony mondom, ha csak egyet is elmulaszt ezek közül, akkor az új fejlődés nem csak nélküle, hanem ellene is fog megindulni. Mint többség megbukott, mint szabadelvű part még újjászülehetik. De ezt a megújodást csak ömaga viheti véghez. Utasítsa ki táborából a kisértőket s föléled újra régi tisztesége. Szakítson azzal a rendszerrel, mely elpocsékolta a nemzet erkölcsi javait s tultette magát a liberális lelkiismeret parancsain és régi dicsősége ismét fel fog ragyogni. Kérve kérjük a többséget, okuljon azon a kegyetlen leczkén, a melyben most részesült és hajtsa végre a minden bün alól feloldó, minden mocskot letörlő palingenezist.

Igen!.. igen; emlékezzék és idézze lelkébe Phaedrus meséi közül a sovány farkas és a kövér kutya mesé-

— Ugyan, Schmeikes Jonathan kerrskedőnél két nagy tal volt az ablakban, gőzölgő kalácsokkal s a szakácsné a konyha mellett volt elfoglalva és hattal állt az ablakra. Haman azonnal birtokába vette a kalácsot és oly gyorsan sietett vissza a kis Eszterhez, — mintha csak a mesébéli «tengerlöpő» cipő lett volna a lábán.

Most a nagyurbánu Marchodai az ajtóhoz osont, ott háromszor hangosan kopogtatott és elszaladt. Abban a pillanatban, midőn Eszter felállott és az ajtót kinyitotta, Laktef Vilma gyorsan kihuzta a harisnyákt, a nyíláson belökte a kalácsokat, ismét betömté a törött ablakot és elbujt az eresz alá.

Mikor Eszter kinyitotta az ajtót, így kiáltott föl:

— Atyám fa van itt; ki hozhatta ezt nekünk?

— Fa, szolt Tóbiás bámulva, ki hozhatna nekünk fát?

— Háromszor kopogtak ajtónkon, folytatta Eszter és a mint kinyitottam az ajtót, itt volt a fa, még pedig mily pompás fa! Behozhatom?

— Ne kérdezd soká, gyermekem.

— Ez olyan, mint egy varázslat.

Eszter fölrakta a fát a kályha háta mögé, egy nagyobb darabot fölprózott és rövid idő múlva vidáman ropogott a tűz a kályhában és a kis szoba barátságos meleg lett.

Eszter felszárította könnyeit.

— Hát ez, kiáltott, mit jelentsen ez? Az egész ablak tele van kalácssal!

— Kalácssal, ismétlé a vak hitetlenül,

jét, a mely így kezdődik; »Quam dulcis sit libertas...!«

A helyzet.

A kibontakozás egy nagy lépéssel közeledett a végfele. Tegnap bécsi tavirat szerint a király Széll Kálmánnak felajánlotta a miniszterelnökséget és a királyi ajánlatot Széll elfogadta.

Széll Kálmánnak miniszterelnökké való kinevezése a szabadelvűpart köréből kinevezett képviselők körében is általános megelégedést keltett. A dissidensek, kik a legutóbbi napokban és a válság egész ideje alatt Széll Kálmánnal igen sűrűn érintkeztek, nem fogják nyomban a szabadelvűpart kötelekébe beviszszatérni.

E körülményt már előzetesen megbeszéltek Széll Kálmánnal, a kiknek minden tekintetben megígérték, hogy számíthat teljes támogatásukra: de epen béke missziója sikere érdekében czélszerűbbnek velük, ha egyelőre egy párthoz sem csatlakoznak és a szabadelvűpart kötelekébe sem lépnek be.

A képviselőház első ülésében, melyben az új miniszterium be fog mutatkozni, mindennek előtt az elnökök választás napját fogják megállapítani. — Képviselői körökben elterjedt hír szerint Perczel Dezső belügyminiszternek elnökjelöltséget elfogadják és minden valószínűség szerint Radó Kálmán, vagy Berzeviczy Albert jelöltségében fognak megállapodni.

Összeférhetlenségi tárgyalások.

A képviselőház összehírdetlenségi bizottsága Apáthy Péter elnöklété alatt tartott tegnapi — Febr. 20. — ülésében tárgyalás alá vette a Horn Ferenc által tett összeférhetlenségi bejelentések harmadik csoportját. (Előadó Rudnyánszky Béla.)

Perczel Béni kijelenti, hogy ő bank-egyesület váltóüzletli r. t., melynek igazgatósági tagja, semmiféle szerződési viszonyban nincs az állammal.

Podmaniczky Frigyes báró kijelenti, hogy az Adria biztosító társaság a déli

örömtől reszkelve. Eszter átnyujtott neki egyet és mindketten enni kezdtek.

— Még egészen meleg, mondá Eszter, mintha csak valami csoda történt volna.

— Lásd, Eszter, Isten nem hagyott el minket, szolt a vak, ez nem más, mint Éliás profeta, ő látta könnyeidet és eljött hogy megajándékozzon bennünket a Schuscham-Purimra.

— Igen, atyám ez nem más mint Éliás profeta.

Mindketten imádkozni kezdtek.

— De ha már itt van nálunk, és látja nyomorunkat, kezdé Eszter, miért nem hoz meleg ruhát és cipőt is apámnak?

— Minek nekem a meleg ruha, szolt mosolyogva Tóbiás, van már meleg szobám, de te, gyermekem, neked hóban és fagyban is rongyos cipőben és vékony ruhában kell járnod.

— Ne kívánj oly sokat, apóm, hallgatatta el Eszter, hiszen van egy meleg kendőm is.

— Ha Éliás profeta akarja, viszonzá a vak ingerülten, úgy járhat, mint egy harczegnő, ha ő akarja csobolyprémesen járhat.

— De apám.

— És ha már kérünk, akkor igazán jól kérjünk, és én csobolyprémes buodát kérek számodra.

— Apám, megharagszik és a fa el fog tűnni.

— No hát ne legyen csoboly, csakhogy mégis prémes bunda legyen.

— Minek? Ugyan goodold meg.

Quam dul-

péssel köze-
virat szerint
ajánlotta a
i ajánlatotszterelőkké
árt körből
talános meg-
kik a leg-
ideje alatt
ezek, nem
s z a b a d-
b e v i s z.n megbeszél-
nden tekin-
teljes tá-
ziója sikere
ha egyelőre
a szabad-
be.en, melyben
kozni, min-
a s z t a s
Képvisei kö-
e r c z e l
jelöltségét el-
műség szerint
e v i c z y
állapodni.

alások.

z ö s s z e-
tsága Apáthy
api - Febr.
ette a Horn
enségi bje-
Előadó Rud-gy 6 bank-
igazgatósági
nyban nincs

ró kijelenti,

aság s a déli

nyújtott neki

ek.

mondá Eszter,

nt volna.

m hágyott el

ás, mint Elías

eljött hogy

a Schuscham-

ás mint Elías

tek.

lunk, és lája

ért nem hoz

ak?

ruha, szólt

meleg szobám,

an és fagyban

ruhában kell

apóm, hallgat-

y meleg ken-

a, viszonzá a

mint egy her-

örömesen jár-

akkor igazán

es bundát ké-

és a fa el fog

pály, csakhog

l meg.

jégar-biztosító társaság nem allanak szerző-
desi viszonyban a kormányval, a kormány-
éteket nem is biztosít; az allami ménés-
birtokoknál egy gazdasági biztosítást, pályázat
újban, mint legelőször ajánlattevő, nyert el az
újban. A társaság csak annyi viszonyban
inéz. A társaság csak annyi viszonyban
áll a kormányval, hogy iszonyu nagy adót
fizet.

Polyák Béla kijelenti, hogy a nemzetközi
waggon-kölcsönző társasághoz való viszonyára
nézve ezélt 2 évvel már döntött a bizottság
s e viszony azóta nem változott.

Pulszky Ágost kijelenti, hogy a Nichol-
son-gépgyár megalakulása óta soha semmiféle
összeköttetésben nem állott a kormányval. A
salgó-tarjani részvény-társaságnak szóló nem
igazgatósági, — hanem felügyelő-bizottsági
tagja.

Radocza János kijelenti, hogy az első
magyar iparbank soha semmi összekötésben
nem a lott, az allammal. A Rigler-féle papir-
gyár r.-társaságra nézve csak ismételteti, a
gyár r.-társaságra nézve csak ismételteti, a
mit a bizottság előtt Berzeviczy Albert már
a óadott.

Ros-nberg Gyula a Danubius-Schönichen-
Hartman hajógyár r.-társaságra nézve szintén
csak ismételteti a Berzeviczy Albert által
előadottakat; a vasmezei cukorgyára nézve
pedig kijelenti, hogy az absolute semmiféle
viszonyban nem áll az allammal.

Samuel Lazar kijelenti, hogy a Rigler-
féle papirgyárnak semmiféle szerződési viszonya
nincs az allammal.

Szajbely Gyula kijelenti, hogy a debrec-
ezen-füzes-abonyi vasút mar regen lebonyo-
lotta összes építési ügyeit, s hogy a vasút a
kormányval szemben szerződési viszonyban
nem áll.

Ezek után tárgyalás alá vette a bizott-
ság a Kaláni vasgyár r.-társaságra nézve
Pulszky Ágost képviselő ellen Polónyi által
tett összeférhetlenségi bejelentését.

Rudnyanszky előadó bemutatja az ügyre
vonatkozólag a földmívelési és pénzügyi mi-
niszteriumokból beszerzett adatokat.

Polónyi kimutatja, hogy a Kaláni r. t.
tartós és alandó szerződési viszonyban áll a
kincstárral s hogy a Kaláni r. t. minden kon-
kurrencia nélkül kapja a vasérc szállítást a
vajda-hunyadi gyártó, ami csakis az illető
képviselő befolyásának tulajdonítható. Ez
alapon kéri az incompatibilitás kimondását.
Pulszky előadja, hogy a volt brassói társaság-

tól a Kaláni társ. által átvett szerződés egy-
szerű erdőkivásználás; szerződés s mint
ilyen, nem állapít meg incompatibilitást; hogy
a vasérc vételi szerződés nem az allammal,
hanem egy allami üzemmel létrejött kötelevél
oly cikkekre nézve, amelyre az állam termel s
el kíván adni s amelyre nézve a kincstár
által épen a saját érdekében tétellett ajánlat.

Olyan adásvétel ez, minő minden üzem-
nél előfordul a nélkül, hogy az incompatibili-
tas törvény hatálya alá eső szerződési vi-
szonyt alapítana meg. Egészen olyan üzlet
ez, mintha valaki p. fat vagy zabot ad el va-
lamely allami üzemnek. Tökéletesen analog
viszony ez avval, mely a salgótarjani és pet-
rozsényi bányákra nézve fenforog s a melyek-
re nézve az incompatibilitás fenn nem forgasa
a bizottság által annak idején mar konstatal-
tatott.

Polónyi n a k és Pulszky
Ágostnak néhány további megjegyzése után
elnök befejezettnek jelentette ki ezen ügy tár-
gyalását.

Országh Sándor beküldött nyi-
latkozataban kijelenti s okmányilag is igazolja
hogy az egyesült tegla és cemenygyár r. tar-
saságnak semmiféle szerződési viszonya nincs
az allammal.

Ezek után a bizottság tanácskozásra vo-
nult vissza.

Egy órai tanácskozás után elnök kibir-
delt a bizottság egyhangulag hozott itéleté,
mely szerint a napirendre került bejelentések
által érdekelte képviselőkre nézve összeférhe-
tetlenség esete nem forog fenn. A Pulszky
Ágost és a kaláni bányá r. t. közti viszony
leírása az előző eset okmányainak meg-
vizsgálását teven sükességé, ezen ügy tár-
gyalása a legközelebbi ülésre halasztatott.

Ezzel üles véget ért.

Az aradi szabadelvű párt.

Hieronymi Károly országgyűlési képv-
selő a rendes parlamenti viszonyok helyreál-
tával Aradra utazik, hogy választói körében
beszámolóját megtartsa. Amidőn Hieronymi
számos elvtársával a szabadelvű partból ki-
lepett, választó kerületének független elemei
lepett, választó kerületének független elemei
kivétel nélkül mellé sorakoztak, mi akkor sza-
kadást idézett elő a partban, a legújabb ese-
mények folytán a partban az egység ismét
helyre állván, a szabadelvű párt legközelebb

gyűlést tart, melyből a város képviselőjét meg-
fogják hívni, hogy beszámoló beszédet meg-
tartsa.

A kereszt és a bitó.

E cím alatt a »Debreczen« szombati
számában a lap főmunkatársa vezércikkben
foglalkozik a halálbüntetés embertelen intéz-
ményével és a humanizmus vértetében sikra
szall a »ius talionis« eltörlése mellett. Habár
nem aktuális a kérdés, melyet cikkirő felve-
tett, de a humanizmus eszméjét megpendíteni
és annak győzelméért harcolni mindig idő-
szerű, csak hogy e harcban nem szabad oly
fegyvereket használni, melyek azon tényező-
ket sebzik meg, melyek nem vetkesek a ja-
vitásra szoruló viszonyok létrejöttében. Már
pedig cikkirő abba a hibába esik, hogy a
míg egyrésztől lándzsát tör egy kétségtelen hu-
manus eszme megvalósítása mellett, másrésztől
a legnagyobb inhumanizmussal bántik egy
egész nép multjával és ez azon látszatot kelti
az emberben, hogy a cikkirő nem is annyira
a felvetett eszme megvalósítására, mint in-
kább a céláblául kiválasztott nép multjának
megbélyegzés-re törekszik.

A cikkirő ugyanis azzal a történelmi
felfedezéssel vezeti be cikkét, hogy az ó-kori
zsidóknál a halálbüntetésnek leggyalázatosabb
eszköze volt a kereszt.

Ezen tételből kiindulva azután oly rémi-
tően sötét képet fest az ókori zsidó nép allami
erkölcsi, sőt családi életéről is, hogy valóban
ketelkedni kezd az ember azon, hogy a zsidó
nép volt legelső hirdetője az egy Istenben
való hitnek, hogy a zsidó nép közvetítésével
ajándékozott meg az emberiség a tiz pa-
rancsolattal; ne ölj, ne lopj, ne p razzelkódjál
stb. Cikkirő miután jól helyben hagyta a zsi-
dók eszt, végül felelőssé teszi őket azért,
hogy Magyarországon még nem törölték el a
halálbüntetés. Minden időközön keresztül mar-
sok mindenért felelőssé tettek az emberiség
vértanuságát átzenvedett zsidó népet. Ha szá-
razság volt, azok a zsidó nép volt az oka,
ha árvíz pusztította az országot, azért a zsi-
dókat ültették. ha pestis dühöngött, ki más.
mint a zsidó nép szolgái bünbakul. De arra
az eredeti ötletre eddig senki sem jött, hogy
a halálbüntetés meghonosításáért is jó lesz a
zsidókat okolni. Erre az ötletre patenst érdemel
a cikkirő.

— Legyen hát csak egy kabát premmel
bellelve, hogy meg n fázzál.

A jószívű Laktef Vilma mindent hallott,
titokzatosan nevéte t, ismet de-od, futkosott
a falabakon és sok ablakon betekintett a
hosszu orru Haman, és a hol csak lehetett
benyult az ablakon es összeszedett mindent a
mire csak Elías prófétának szüksége volt.
Winkelféle zsidóházban egy pár piros
házi cipő függött, melyet ez egy nemestől
veit meg. Haman minden kérdés nélkül ma-
gával vitte.

A gazdag Veigelstocktól egy fekete at-
lasz kaftánt vitt el, Freudenthal leányaitól
egy pár új cipőt és egy ruhát. De a premes
kabát? Szerencséje volt, hogy Luckerspiz
asszonyhoz bevonult az alarcos sereg, és
most tchaját ittak, tánczoltak és a szép
kockott asszony levetette czobolyprémos bun-
dáját, s mivel az ablak csak be volt hajtva,
Laktef Vilma csöndesen kinyitotta és a bundát
magához vette a székről.

Pár percczel később Eszter ablakán
kopogtatott.

— Ez ő sutogá Tóbiás nyisd ki az
ab akot.

Eszter kinyitotta és azután a kályha há-
tamögé szaladt és behunyta szeméit. Mikor
ismét fölnezt, már ott volt a kaftán és a
bunda, valamint a cipők és ruha is.

— Apám, kiáltá, mindent hozott nekünk
amit érünk!

Bevette az ablakot, fölhozta vak atyjának
a meleg cipőket, és ráadta a kaftánt, ő is
felhozta az új cipőt fölvetve a ruhát és

nyakába akasztotta Zuckerspitz asszony pom-
pás bundáját.

— Mily boldogság! szólt a vak ember.
Most bizonyosan úgy allasz előttem, Eszter,
mint egy hercegnő. Jer közelebb hozzám.

Es mivel nem láthatta, reszkető kezével
simogatta végig a bunda bársonyat és a puha
p. émet és reszketett örömeben.

— Ez czobolyprém, gyermekem, monda
c-aknem ijedtem, a jó Elías próféta meghall-
gatott, és a farsángra czobolyprémos bundát
hozott neked. Lásd mennyire szeret bennün-
ket a jó Isten? És ha mar ennyi ajándékot
hozott nekünk Elías próféta, hozzon még gyer-
mekemnek egy derek, szép fiatal embert.

Eszter atyja szájára tette a kezét.

— Légy csöndesen apám, mert különben
még eltűnik minden, olyan csöndesen a hogy
jött.

Laktef Vilma benézett az ablakon és a
mint ott látta állani Esztert a szép ruhában
a pompás bundával, ezt gondolta: milyen
szép leány, mily jó, okos és tiszta lélkü miért
ne találhatna egy férjet?

Eszter mosolygott és így szólt:

— Kinek kellenek én, apám, akinek egy
garasa sincs?

— Tudod mit, monda Tóbiás, próbálj
szerencsét a Schuscham Purimon es tegy ki
egy hurkot.

— Miért-ne, felelte Eszter nevéte, ki-
megyek az utcára és a férfiak elé hurkot
teszek a földre, de ha valami öreg lép a hu-
rokba és meg lesz fogva?

Nevéte tépett ki fényes fekete hajából
harom szálát, egy hurkot csinált belőle, mia-

latt piros ajkai babonás szavakat mormoltak;
Laktef Vilma látta a mint a hurkot kötötte s
nevéte gondolta: varj csak a legfürgébb
wadarat fogod meg a hurokkal.

Midőn Eszter vigyázva lépett ki a ház
elé, Haman leszállott a falábakról, kalapját,
nagy orrat és jelmezét átadta barátjának s
abban a pillanatban, mikor Eszter kitette a
hurkot és felénk visszahúzódott az ajtóba,
közéledett Laktef Vilma, belelépett a hurokba
és megvolt fogva. — és Eszter is, mert ott
találta még a kapuba, átölelte karcsu terme-
tet és megcsokolta piros száját. Eszter kiszab-
adította magát karjai közül es fölmenekült
a lépcsőn.

A következő reggelen nagy volt a pa-
nasz Zuckerspitz asszonynál a bunda, Veigel-
stocknál a kaftán, és a zsidóházban a cipő
miatt; Laktef Vilma megjelent és mindent ki-
magyarázott.

— Én vittem el a bundáját, és egy
szegény lánynak adtam, monda a szép kockot-
nek és ő azt hiszi, hogy Elías próféta ajándé-
kozta meg vele, de őn visszafogja kapni a
bundát.

— Nem, nem, tiltakozott a szép asszony
már nem volt egészen új. Őn nagyon jót tett
velem, és férjem most már új bundát fog
venni számomra.

Éppen így járt a többieknél is, mert a
szegények megajándékozása a vallásos zsidók
előtt mindig öröm.

Még e nap délelőttjén megjelent Fischth-
ran Tóbiásnál az öreg Wilma és Eszter kezét
kérte tőle fia számára.

Ugyan honnan merítette cikkíró az adatokat azon állításához, hogy a halálbüntetés meghonosítói a zsidók voltak? Talán a bibliából? Hiszen a bibliában csupán négy halálbüntetés van felsorolva és pedig: a megkövezés a tűzhalál, a lefejezés és a megfojtás. A keresztrefeszítésről tehát szó sincs a zsidó bibliában.

Vagy talán a talmudból merítette cikkíró a zsidó igazságszolgáltatás ismeretét? Hiszen ha cikkíró a talmudot olvasta volna, akkor tudná azt is, hogy Krisztust nem a zsidók itelték halálra és feszítették keresztre, hanem a rómaiak, kik nagy mesterek voltak a kínzó eszközök kigondolásában és alkalmazásában. Hiszen a zsidóknál még 40 évvel Krisztus születése előtt teljesen eltörölték a halálbüntetést. De ha a talmudot olvasta volna cikkíró, akkor tudná azt is, hogy az ókor barbár népei között éppen a zsidók igazságszolgáltatása volt a legenyhébb, és a leghumanusabb. Mert ugy a biblia, mint a talmud törvénye szerint a gyilkost csak úgy lehetett halálra itelni, ha tettét két tanu előtt történt elozetes intés daczara elkövette. Már pedig melyik gyilkos visz magával tanukat azon czélből, hogy őt a büntény elkövetése előtt megintse. Mózes IV. könyvének 35 szakaszában oly menedék városokról van szó, melyeket a zsidók azon czélből alapítottak, hogy menekülhessen oda a gyilkos. Hogy a zsidó álamban mily ritkán hoztak halálos ítéletet és még ritkábban hajtották azt végre az mindenki előtt világos, akinek csak halvány fogalma van, azon eljárásról, melyet a zsidó törvényszékek követtek.

A talmud Sanhedrin traktatusának 32. oldalán olvassuk: A vádlott védelmi joga annyira korlátlan volt, hogy azzal elítélte után is el lehetett.

Ha bármily csekély körülményt tudott védelmére felhozni, a pert meg kellett újítani. A bíróság első kérdése a tanukhoz az volt, hogy megintették-e a bűnös a tett elkövetése előtt és ez esetben is csak akkor lehetett a bűnös halálra itelni, ha ez az őt megintó tanuk előtt kijelentette, hogy megintésük daczara akarja a büntényt végrehajtani. Ugyanott olvassuk, hogy a bíróság azon tagja, ki egyszer a felmentés mellett szólalt fel az többé az elítélés mellett nem szavazhatott, ellenben az a bírósági tag, a ki előbb a vádlott terhére nyilatkozott anok javára megváltoztathatta szavazatát. Az idézett talmud traktatus 37 lapján olvassuk továbbá, hogy midőn az elítelt a vesztőhelyre vezetett a törvényszék kapujában egy szolgát állítottak fel, a ki zászlót lengetett kezében, hogy egy új mentő körülmény felmerülése esetén jelt adhasson a bűnös visszavezetésére egy másik törvényszék pedig lóháton bejárta az utcákat felszólítván a lakosságot, hogy az elítelt javára esetleg tudomására esett mentő körülményt a bíróságnak bejelentsék, mielőtt a kivégzés megtörtént. A talmud Maccot traktatusának 7 oldalán olvassuk, hogy azon törvényszék, mely 7 évben egyszer halálos ítéletet hozott a gyilkoló törvényszék gunynevvel illetett. Rabbi Eleazar meg szigorubb humanista, mert azt mondja, hogy nemcsak a 7 évben, hanem a 70 évben egyszer halálos ítéletet hozó törvényszék is megérdemli a gyilkoló jelzőt. Rabbi Akiba ezen legnagyobb talmudbölcs pedig azt mondja: Ha en valaha a Sinhedrin (legfelsőbb bíróság) tagja volnék, nem engednék soha halálos ítéletet végrehajtani.

De ha cikkíró nem érdeklődött a talmud iránt, vagy talán hitelt sem ad neki, akkor legalább elolvasta volna a Meyers konversations Lexikonban a «Keresztre feszítésről» szóló fejezetet.

E fejezet ugyanis szó szerinti fordításba így hangzik:

«Keresztre feszítés. A felfeszítés, illetve egy élő embernek a fakereszthez szegezése lassu és kinteljes kivégzése czéljából. Ezen halálbüntetés a legátalább keletben a persáknál, syriaiaknál, phónikiaknál, karthagoiaknál, részint Nagy Sándor rendeletére a görögöknél is alkalmazásban volt; testi fenyítéssel egybekötve azon-

ban rémséges szerepet játszott a római igazságszolgáltatásban is, kiknél a keresztre feszítés, mint rabszolgák halálbüntetése (servile sup publicium), a rabszolgák, gladiátorok, rablók, összeesküvők és később hazaárulás esetén római polgárok ellen is alkalmaztatott.»

Tehát az összes keleti népek fel vannak sorolva, mint a keresztre feszítés alkalmazói csak a zsidó nép nincs köztük. A Lexikon sokkal elfogulatlanabb és igazságosabb a zsidók iránt, mint cikkíró, a ki vagy szándékosan vagy felületességből a zsidó népet összetévesztette a római néppel, a kik a Lexikon szerint saját polgáraikat spékelték a kereszt-fához.

Czikkíró bölc en átsiklik a rómaiak barbárságán, a kik nem is az elvetemült gazembereket, hanem az ártatlan hadi foglyokat a fenevadak közé taszították és azok szétmarczangolásán, mint valami vig operetten mulattak. Történelmet kutató szeméit elfordítja cikkíró a vandálistus kegyetlenkedéseitől, az inquisitio borzalmasságaitól és csakis a szegény mindig üldözött és ezért könyöröltre hajló zsidó népet találja megfelelő médiumnak, a kegyetlenség átkának illusztrálására.

Jól tudjuk, hogy a történelemmel szemben érdekenykedésnek nincsen helye és bármily kellemetlen is a történelem fátyollibbenése, azt meggátolni oktalan kísérlet, mert a történelem igazság, a mely felül áll minden igazításon.

De cikkíró cikkében a történelem meg van hamisítva és az igazság keresztre van feszítve.

Czikkíró, mint történelmi tény azt állítja ugyanis, hogy a zsidó nemzetet a Krisztus megfeszítése után érték a legnagyobb csapások ez nem áll, mert a legnagyobb csapás a zsidó nemzetet jóval Krisztus születése előtt az első jeruzsálemi templom elhagyatásával érte, és mikor Krisztus születése idejében a zsidó nemzet 70 évig tartott számki-vetéséből visszatért Palesztinába az idegen népek elnyomatása között már elvesztette volt államalkotó erejét és ép úgy aldaza ul esett a római nép terjeszkedési hatalmának, mint a többi keleti népek.

Téved cikkíró abban is, hogy a zsidó népet nem az ellenséges országok fegyveres hadai tették tönkre, hanem az igazságérzet hiánya. Ezen állítás is éppen olyan tudományos és történelmi, alapon nyugszik, mint a halálbüntetés és keresztrefeszítés meghonosításának a vádja. Nem t. cikkíró ur! nem a zsidó nép igazságérzetének hiánya tette őt tönkre, hanem az akkori népek izzó fagyűlölete, sőtét elűtölete, mely oly erős és kiolt-hatatlan volt évezredekken át, hogy némely intelligens és művelt emberből még most a 19 század alkonyán sem halt ki teljesen.

Hogy a zsidó nép, ha nem is mint önálló nemzet, de mint a társadalomnak hasznos alkotó része ma is fenn áll és el, holott más számtalan nép nyomtalanul elmerült a megsemmisülés örvényében, azt éppen a cikkíró által kevés alapossággal elvitatott ősi hagyományaihoz való ragaszkodásának a család tűzhely még a legadázabb ellenségek által sem kétségbe vont erényének köszönheti.

Ha mint cikkíró mondja — Krisztus feltámadna, bizonyára béketűrő lelke is fel-lázadna annak láttára, hogy egy magyar újságíró a keresztényi szeretet tanát ugy alkalmazza, hogy az igazság védelmének ürügye alatt megbélyegző állításokat szór azon nép ellen, melynek kiváló fia maga Krisztus volt és minthogy Krisztus az emberiség tanítója volt, elszomorodván az ő népe történetének ily nagyfoku ismeretlenségén, bizonyára azt tanácsolná cikkírónak, hogy aki arabusul akar beszélni, az tanuljon meg először arabusul, és ha cikkíró anyagot akar gyűjteni a halálbüntetés eltörlésének érveléséhez, akkor tanulmányozza szorgalmasan általában, de különösen is a zsidó igazságszolgáltatás iró-dalmát és akkor bizonyára e kérdésről több alapossággal és egy dicső mulittal bírő népelelve kevesebb rosszszindul ttal fog írni.

Egyben azonban igazat kell adnom a

czikkírónak t. i. abban, hogy senki sem tudhatja előre, hogy kinek a nyakára sodorótanak egy-egy kötelet, valamint azt sem, hogy kinek a kezében válik az irói toll-gyilkos fegyverre.

Burger D. József.

Távirat.

A válság.

Budapest, febr. 21. «Debr.» ered. táv.

A király a minisztereket kihallgatáson fogadta. — Széll Kálmán délelőtt a miniszterek pedig este érkeznek Budapestre.

HIREK.

Mulatságok sorrendje.

Február 25. Az izr. jótékony négyzet «debreczeni vásár» mulatsága a «Bika» dísztermében.

Február 25. Jogász táncestély a «Márgit-fürdő» táncszalmájában.

Előleges nyilatkozat.

A «Debreczen» tegnapi — Február 20, 36. — számában «Az igazság nem ptyike» czim alatt megjelent közlemény csak hönapi — Február 22. számunkban lehet körülményesebben nyilatkozni mert tudomás szerint a «Nagy Lajos» teljesen felmentő ítélet, — amelyben állítólag a felelősségi hatóság Tyrtae jogi álláspontját és érveit korrektnál találván magáévá tette s neki engedélyt adott a hivatalosan adott letétele — még jogerejűvé nem vált, amennyiben kihirdetéséről még a «Debreczen» szerkesztőségének mindaddig nincs tudomása; de még e közlemény beiktatásának történelméhez s a beiktatás szerkesztőséggel való viszonyához, a lapintéző bizottsága is hozzá szól, .. tehát a körülményes hozzászólás még ma időelőtti volna.

Fel. szerkesztő.

* **Istentisztelet.** Az agost. hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentiszteletet tart Materny Lajos főesperes.

* **Az új dandár parancsnok.** A Jekel-falusi tábornok előleptetésével megüresedett dandár parancsnoki méltóságra lipcsei Szabó György Rezső ezredes, a csász. és kir. 82 számú gyalogezred volt parancsnoka nevezetett.

* **Tanfolyam lelkészeknek és tanítóknak.** A földmívelésügyi miniszter által lelkészek és tanítók részére, kik a gyümölcsfa tenyésztés iránt érdeklődnek, tanfolyam nyit. A lelkészek részére Budapestben nyitott egy 5 napos, a tanítók részére pedig Kolozsváron, Keszthelyen és Kisztebenben nyitott 10 napos tanfolyam, A miniszter felhívja az érdeklődő lelkészeket és tanítókat, hogy a megnevezett helyeken részt vegyenek, s sürgősen jelentkezzenek.

* **Temetés.** Berger Vilmost, városi elöljáró és köztisztviselőt állott polgármester ma délelőtt temették nagy részvéttel. A város színe-java megjelent a város részéről és impozáns módon nyilvánult a város részéről a sors csapásai által annyira sújtott Berger család iránt. Kr. a u. s. z. főrabbi magánható, könyvekig megindító gyászbeszédben méltatta a korán elhunyt érdemeit és azon nap

vesztésével, melyet a város, a megye, a hitközség az elhunytban szenvedett. A gyászszertartás: Tolotzko izr. főkéntor remek gyászneke zárta be. A temetésen jelen voltak: gróf Degenfeld József főispán, dr. Wotlaka Nándor püspök, Materny Lajos főesperes, Ábrahám László főügyész, dr. Bakonyi Samu, dr. Benedek János, Koncz Ákos, Szabó Kálmán, Oáh Károly s még számos notabilitás és igen sok katonatiszt. . . A megboldogult földi maradványai fölött tebegjen örök béke!

*** Szédelőgő dramaturg.** A földgömb minden titkos írásmirói kárörvendő tudománysul fogják venni azt az esetet, amely egy dortmurgi távirat szerint, ott történt. Az ottani színháznak egy dramaturgia volt, aki dr. Hartmann név alatt itél az eleven és holt drámák fölött már hosszú idő óta. Most ki-sült róla, hogy sem nem doktor, sem nem Hartmann, de még csak nem is igazi dramaturg, hanem elsőrangú székhámos. Herczog József Pálnak hívják. ki Bécsben s másu is nagy családokat vitt végbe s különösen aszonyoktól csalt ki nagyobb összeget. Mikor a szédelőgőkből kikopott, a dramaturgiára adta magát. A «dramaturg» urat most elfogták es becsukták.

*** Megszűnt forgalmi akadály.** A Szolnok és Szajol között töltéscsuszamlás következtében e hó 17-én beállott forgalmi akadály már ennyira elhárított. hogy az e hó 19-ki 604. sz. gyorsvonat után említett vonalrészén a személyszállító vonatok atszállítás nélkül közlekednek.

*** Büntügyi végtárgyalások.** A debr. kir. törvényszék büntetőtanácsa a hét folyamán a következő ügyekben tart végtárgyalást Szedán Fányi Lajos ellen lopásért, Hajdu László és tarsa ellen gondatlanságból okozott emberölés büntetéseért. Karolyi István ellen magánlaksértés. Mihályi Lajos ellen lopásért, Csütörtökön Takács Sándor és tarsa ellen lopásért, Moskovitz Béla ellen zsarolás büntetéseért. Pénteken Boross János és tarsa ellen lopásért, Kerezi Bernath ellen könnyű testisértés Rathvári Gábor ellen lopásért, Soos Balintó ellen megvesztegetés és Varosi István ellen öszbüntetés. — Az napon itélet hirde-tések.

*** Elhunyt újságíró.** Róz Jenő hirlapíró a «Magyar Estilap» munkatársa, vasárnap d. e. Meránban hosszas betegség után 28 éves korában meghalt. Róz igen rokonszenves fiatal ember volt és a főváros életében nagyon kedvelték. Mintegy két év előtt meghült és gégesorvadást kapott, mely egyre súlyosabb lett. Négy hónap előtt Meránba ment. Baja azonban annyira előrehaladt állapotban volt, hogy sem az enyhe éghajlat, sem az orvosi tudomány nem segíthetett rajta. Tegnap utazott hozzá testvérbátyja. Temetése ma megy Meránban végbe s az ottani temetőben helyezik örök pihenőre.

*** Csajthay Ferencz állapota.** A párbajban súlyosan sebesült Csajthay Ferencz-nek, a «Budapesti Hirlap» felelős-szerkesztő-jének az állapotában tegnaptól fogva lényeges változás vagy fordulat nem következett be. Változatlan, súlyos állapotban fekszik a Ferencz József kereskedelmi kórházban, orvosának, dr. Boross Ernőnek a kezelése alatt. A tüdőgyulladás még egyre tart, a beteg lazás, a lélegzése azonban az előző napokhoz képest va amivel nyugodtabb, a mit kedvező jelnek magyaráznak az orvosok. A kötetést ma is megváltoztatták a sben, amely tiszta és semmi komplikációt nem mutat. A golyót még mindig nem távolították el a sebből. A nagybeteg szerke-ztő állapotá felől állandóan sokan tudakozódnak.

*** Lázadás egy szerb pap ellen.** Delib-lát temesmegyei község szerb lakossága föl-lázadt a minap, midőn Czink Szilárd fehér-

templomi főesperes a parochiába akarta iktatni Brankovics Vazul lelkész, ki már egyszer működött ott mint lelkész, de ezelőtt 8 esztendővel felettas szentszéke által állásától olmozdított. A Brankovics lieni főhábordás s a tüntetés Spernyák Velimi, a magyar gymnasiumot végzett igen művelt, fiatal, jelenlegi lelkész mellett oly mérvet öltött, hogy a főesperes a nélkül, hogy ügyét elvégezhette volna, Brankovics al együtt elhagyta a falut. A háborgás még egyre tart s ha Brankovics, aki itten a legrosszabb emlékeket hagyta maga után, bevezetését ujonnán megkísérlelé, zendüléstől lehet tartani.

*** Párbaj.** A bpesti Rákosi-Fodor féle vívó teremben súlyos feltételek mellett párbajt vívtak F. E. fődbirtokos és Dr. P. orvos tudor. Az ellenfelek először pisztolyra állottak ki, azután karddal vívtak meg, mely-nél mindketten sérülést szenvedtek.

*** A kereskedő ifjk** Márczius 4-én tartandó tánczestélyére nagy az előkészület. A rendezőség a meghívókat már szétküldte, a mit a legnagyobb tapintattal és körültekintessel igyekezett teljesíteni. A páholyokra már tömeges előjegyzés történt városunk előkelő családjai által, a miből a rendezőség örömmel konstataíhatja, hogy a fáradságot biztos siker fogja koronázni.

*** Elgázolás.** Halálos végű szerencsétlenség történt szombat d. e. városunkban. A csapó utcán egy kocsis elütött egy aggasztánt, aki másnap reggelre már meg is halt. A szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, a honnan a vizsgálat folyamatba is tétetett, de három napi erélyes nyomozás daczára a szerencsétlenség okozóját nem tudta kézre keríteni. A megtörtént szerencsétlenségről eddig a következőket sikerült megtudnunk: Az elmúlt szombat délelőtt 10-11 óra közben — valószínűleg — egy helybeli szappanos kocsjá, mely elé három el volt fogva, elütötte Madarasz György 86 éves kerékgyarítót. A szerencsétlenség színhelye a csapó-utca vége volt, a hol ez időben nagyon kevesen jártak és így szem tanu-ja is alig volt a szerencsétlenségnek. Az ügyről jelentést tettek az I. ker. rendőrségnek. A gyanu egy helybeli szappanos kocsisára irányult, akit tegnapelőtt el is fogtak. A szappanos kocsját, lovait megvizsgálták, de azon semmi vérnyomot vagy más jelt nem tudtak lefedezni, a mely-ről a szerencsétlenségre lehet következtetni. Az elfogott kocsis mindent tagad, de mindezek daczára a rendőrség fogva tartotta, mert terhelő adatok merültek fel, a rendőrség a vizsgálatot a legnagyobb szigorral folytatja.

*** Vasuti történet.** Szolnokon jegyet váltott Goldstein Samu tanító, Debreczenbe iparkodott és bár a jegye második osztályra szólott, a zsufoltság következtében beültették egy elsőosztályu kocsi-ba, hol barátságos tekintetű öreg urat talált. Goldstein kivette a Néptanító Lapját s abba böngészett, de csakhamar letette,

— Ön tanító? szólott hozzá a barátságos idegen?

— Fajdalom, az vagyok.

— Hát gyűlöli a pályáját?

— Nem gyűlölöm: szeretem. De sok-szor indulatos vagyok a felsőbbség rendelkezéseire. Nem ismerik azok a népoktatás szükségleteit, kik a kormányrendeleteket adják.

— Ugyan.

— Nincsen másképp. Wlassics miniszterünket a politikai nagy kérdések, a képző-művészet érdekli. Kiválóan jóindulatu ember, de anépoktatást nem volt módjában megismerni. Baj, hogy magának a közoktatásnak nincs meg a szakminisztériuma. Nekem úgy tetszik, hogy a minisztert elfoglalják az egyházi ügyek,

az egyházpolitika. A miniszter nagy elfoglaltsága és magasabb szempontjai miatt nem átja meg a falusi iskolákat.

— Dehogyan nem ismeri. — Minden intézkedése arra vall, hogy ismeri. Aztán, mindent nem intézhet el, épen azért vannak tanácsosai.

— Hagyja el, kérem, szokot a tanácsokat. Egy ember van, a ki a közoktatásügyi tárczára, a tanítók szempontjából oda való ember lenne.

— Kiváncsi vagyok a véleményére?

— Ez a férfiu a mostani államtitkár, Zsilinszky Mihály.

A barátságos idegen mintha mesolygott volna a szolnoki Goldstein Samun, a ki aztán kifejtette miben látja ő a tanítók szempontjából kiválóan arratermetnek Zsilinszky Mihályt.

Eközben Debreczenbe értek, Goldstein Samu a kiszálláskor a barátságos urat — aki tovább utazott, megkérdezni bátorzkodott:

— Kihez van szerencsém?

— En Zsilinszky Mihály államtitkár vagyok.

Goldstein Samu a hajatövéig elpirulva ugrott ki a vasuti kocsi-ból.

*** Veszedelmes lótolvajt** fogott el a nyiregyházi rendőrség Lakatos Ferencz kóbor cigány személyében. Lakatos úgy gyakorolta mesterségét, hogy minden vásárra eljárt ott hiszékeny emberektől elkérte a lólevelet azzal hogy lovaikat jó áron eladja. Mikor aztán a lólevél zsebében volt felkapott a lóra es elvágtatott. Szabolcs-, Hajdu-, Bihar-, s a szomszédos megyékben igen sok embert esapott be ilyen módon a körözött tolvaj.

*** Amitől félni kell.** Egy párisi társaságban beszélgettek egy festőről, aki már közel jár az ötvenhez. A festő Amerikába utazott s Párisban hagyta szép feleségét, aki még csak harmincz éves.

— És ön — fordul valaki a szép asz-szonyhoz — nem fél attól, hogy férje sokaig távol lesz öntől?

— Az ő korában?

— Nem. A z ő n é b e n!

*** Szerelmi dráma.** Komjui Ferencz lágfalvi lakos szerelmi viszonyt folytatott Komjui Demeter fiatal szép feleségével. A megalt férj bosszút forralva, elcsalta feleségének szeretőjét vasárnap a korcsmába és ott ivás közben leszurta. A gyilkost a csend-örseg rögtön letartóztatta.

*** Sorsolás.** Azon 6 evőeszköz, melynek a kisorsolása 20-ikára volt kitűzve 27-ikére lett elhalasztva es 28-ikán a Debreczeni Reggeli lapokban a nyerő neve kitétetik.

*** Talált fülbevaló.** Találtatott egy f é l a r a n y f ü l b e v a l ó, a tulajdonos átveheti a Telefon vállalatnál.

*** Tüntető körmenet.** A fővárosi szociál demokrata munkások tegnap impozáns módon tüntettek az általános es titkos választási jog behozatala mellett. D. u. 2 órakor kezdték gyülekezni az Ujvasártéren, ahol szakmák szerint zászlókkal es jelvénnyekkel sorakoztak. Rendkívül nagy számmal jelentek meg a munkások s a rendezőségnek egy teljes órai munkájába került, míg a tüntető tömeget rendben felállította. Pont 3 órakor indult meg a mintegy 30000 főből álló menet. Elöl a munkás sport egyeslet tagjai kerékpáron, kik a rendfentartásnál is segédkeztek. Utánuk a pártvezetőség tagjai következtek, köztük Kaas Ivor báró is, utána a munkás dalárda a munkás induló hangjai mellett. Aztán jöttek a munkások szak-szervezetei a következő sorrendben: a bádgosok, a szociál-demokrata munkásköik, kik feltűnést kelletek vörös öltözékükkel az esztergályosok, lakatosok, szobafestők es mázolóok, kocsigyártók, cipészek eszmadiák, vasesztergályosok, kőművesek, ácsok, szabók, nyomdászok, építőmunkások, paszományosok, gombkötők, VI ker. pártszervezet bördöndősök, szijgyártók, kereskedő segédek, nyergesek, kis iparosok, grafikai munkások, szedők VIII ker

szervezet, vas és fém munkások, sütők, keztücsők, újpestiek, kádarak, a IX és X szervezet, a tót és lengyel munkások, a kispestiek, végül a budai munkások nagy tömegébe zárta be a menetet. Zászlók és jeztáblák a szokotnál nagyobb számban voltak. A jeztáblákon a következő érdekesebb feliratokat láthattuk: »A hol nincs jog — ott kötelesség nincs! «Válaztási jogot! « »E fogyott már a türelmünk, — nem kérünk már, hanem követelünk! «

Színház.

Himfy dalai.

Berczik Árpád poetikus vigjátéka tegnap este szép számu közönséget vonzott a színházba. A közönség élvezettel hallgatta a darab szépségeit és tapsokkal halmozta el a szereplőket.

Tegnap lépett fel gyászestje után először Szegedi Rozália szerepében F a i Flóra, akit a közönség ragaszkodásának és szeretetének tanujelével árasztotta el. Megjelenésekor fölhangzott a taps, ami fokozódott, a midőn a zenekarból egy gyönyörű virákosarat nyújtottak fel neki. A fiatal, rokonszenves művésznek meghatóan köszönte meg a közönség elismerését.

A virágokból Komjáthynek is bőven jutott, mert nemcsak a zenekarból kapott virágot, hanem a zsinórpadiáról is eresztettek le egy virágból készült és igen izlésesen kialakított lantot. Az előadás semmiben se maradt az előbbieknél mögött.

A „Dunky-testvérek cs. és kir. udvari fényképészete”-nek története.

Lapunk küldölgözötársá, Gondy Károly, aki a visszaéléseket humoros cikkeiben szokta ostromozni, Febr. 14-iki és következő lapszámokban »Rendjelek tejtája« cz. cikkében ily uton szédő Herceg Sándort mutatva be; érintette mintha ennek közvetítésével kapta volna a kolozsvári »Dunky fényképészek« cég a cs. és kir. udv. címet. Ezt tévedésnek minősíti és helyreigazítást kívánja a következő illetekés kézből jött levél, amelyet szívesen közlünk nemcsak a cég reputációja érdekében, hanem azért is, mert kelet alkott a fényképészet terén kifejtendő nagy szorgalomról és érdemszerzésről.

A »Debreczen« febr. 14-iki számában »A rendjelek tejtája« cz. cikkben az állítatik, hogy a Dunky testvérek fényképészek Kolozsvárt tisztán az ő (a rendjel s egyéb szédőlgések miatt elfogott Herceg Sándor) közvetítése után kaptak cs. és kir. udv. fényképészek címet s a Dunky fivérek azelőtt szabók voltak.

E közlésben két tévedés van, amit kötelességem az alábbiakban helyre hozni.

A Dunky testvérek soha sem voltak szabók. Apjuk kolozsvári asztalos mester volt. A 38—40 éves ket Dunky már 1872—74 ben, tehát 25 évvel ezelőtt — tanítványa volt a híres magyar fényképészek Nesztorának, Veres Ferencnek, aki tudvalegőleg utörője volt a porcellánra való fényképezésnek és a fénynyomásnak.

E két tökéletesített találmányának külföldi vállalatok vették hasznát s úgy lesz színes fényképeivel is, melyeket idáig ő vitt legnagyobb tökéletességre s melynek problémáján ősz fejjel, de lankadatlan energiával szakadatlanul dolgozik ma is.

A két testvér tehetsége e kiváló mester-nél bontakozott ki a gyermekkor elűntével. Széleskörű tapasztalatok után mintegy 14 év előtt Kolozsvárt önálló üzletet nyitottak. Tudással és talentummal dolgoztak s a gyakorlati fényképészet terén elérhető legnagyobb művészetet fejtették ki.

A közönség elismeréssel honorálta ezt és a különben szegény fiuk kedvező viszonyok

közé jutottak. A vezetésem alatti orsz. történelmi ereklye muzeum képtára számára e zolt megközelítő felvételt eszközölték a nagy idők jeleiről, emlékeiről, csata helyeiről és ünnepeiről. E levételekhez többször mesze utakat kellett megtenni, a mire mindig saját költségükön vállalkoztak. Ez önzetlenül teljesített hazafias munkájuk eredménye több ezer frtot képvisel.

Ugyanezt tettek az »Erdélyi Kárpát Egyesület«-ben e hazarész képekben való ismeretése érdekében is. Ezt tettek az »Emke« a város és több egyesület érdekében. A testvérek egyike többnyire mindig utban volt, közügyben önzetlenül fradozni.

Király Ö Felsege 1887-ben és 1895-ben látogatta eg Kolozsvárt és vidéket. Ezekről a látogatásokról ő k művészi felvételeket eszközölték.

Leutaztak Zágrádba. Ott is lefényképezték a királyt, — a színház alapkö letélenél.

A bánffy-hunyadi hadgyakorlatokról Ö Felsege kolozsvári és bánffy-hunyadi lakásáról erdélyi népviseletekről stb. felvett képekből ket gyönyörű albumot küldtek a Felsegnek ajándékba. Ez album 10 képen sikerült kepe látni a királynak. Ö Felsege ez albumokat elfo adta s a képek felett legmagasabb tetszését nyilvánította.

Ezután terjesztette fel a testvéreket Kolozsvármegye főispánja legmagasabb helyre kitüntetésre 1896-ban.

A főispán ajánlata folytán tudakozódás érkezett a kolozsvári keresk. és ipar kamarához, melyre az kedvező véleményt adott a fényképészekről. Hegedüs Sándor, Kolozsvár város képviselője is partolta e jeles fényképeket.

Csakis így juthattak a m. év nov. 25-én, tehát jó három év eltelével e kitüntetéshez, melyhez semmi köze, befolyása ama szédőlgőnek nem volt, de ami a Dunky testvérek önzetlen társadalmi működése folytán Kolozsvárt osztatlan örömmel és helyesléssel találkoztak.

Kolozsvár, 1898 febr. hó.

Kuszkó István,

a »Történelmi Lapok« szerkesztője, az orsz. tört. ereklye muzeum igazgató öre.

Törvénykezés.

A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetet szerkesztő bizottság f. e. februar hó 17-én Lányi Bertalan miniszteri tanácsos elnöklésével tartott ülésében a családjog köréből az utólagos házasság és a királyi kegyelem általi törvényesítés törvényhozási szabályozásának alapelveit tárgyalta.

A bizottság S i p ó c z László dr. előadó előterjesztése nyomán megállapodott abban, hogy az utólagos házasság által a törvenytelen gyermekek általában törvényesíthetők legyenek, vagyis hogy — ellentétben számos külföldi joggal — abból sem a házasságtörésben sem a vérfertőzésben nemzett gyermekek ne legyenek kivárva. Abban a kérdésben, mi legyen a törvényesítés előfeltetele, megoszlottak a vélemények.

Ugyanis míg Z s ö g ö d Benő azt az álláspontot foglalta el, hogy a szóban forgó törvényesítésnek csak akkor legyen helye, ha a férj akár még a házasság megkötése előtt, vagy ezzel egyidejűleg, akár a házasság folyamán a gyermeket formászerűen elismerte, vagy a szándéka, hogy a gyermeket törvényesíteni akarja, más tényekből következtethető, addig a bizottság többi tagjai az előadóval abban a nézetben voltak, hogy a törvényesítéshez elegendő az a tény, hogy a férj a gyermek természetes atyja, s hogy az elismerés csak e tény bizonyítása szempontjából vélelmet alapítson.

Attérve ezután a királyi kegyelem általi törvényesítés kérdésének tárgyalására, a bizottság megállapodott abban, hogy királyi kegyelem után minden gyermek törvényesíthető legyen, kivételével csupán azoknak kiknek időelőtti kötöt a gyermek fogantatásának időpontjában indispenzibilis házassági akadály létezett, és hogy a törvényesítés ezen nemének ne képezze akadályát az, hogy az utóházasság által is történhetnek, sem az, hogyan törvényesítést kérő atyának törvényes ivadéka vannak.

KÖZGAZDASÁG.

Minő viszonyok között indokolt a zöldtrágyázás?

Ama nagy versenyben, melyvel a magyar gazdának a tengerentúli államokkal küzdeni kell, nem csekély frjtörést okoz azon kérdésnek tisztázása, hogy a termelésnek okos irányban való fejlesztése minő eszközökkel érhető el. A gabonatermelésnek megmozdítása, az ipari és kereskedelmi növények felkarolása, kápas és takarmánynövények termelése, az egyes alattiévesztési agak fejlesztése stb. tanácsok mind csak oly természetűek, melyek pillanatnyi s nem allandó javulást idéznek elő. Valódi gyógy-szerünk csak egy van, s ez a talajerőnek fokozása s a talajnak minél tökéletesebb khasználása. Azt mondhatná valaki e tanácsra, hogy könnyű azzal szolgálni, de nehéz követni; mert hat nem mindig all módjában a gazdának fokozni a talaj termőerejét. Igazat adunk e véleménynek, de csak első pillanatra.

Nézünk ugyanis, mi képezheti akadályát annak, hogy a talaj termőerejét nem fokozhatjuk? Ugy-e bár vagy az, hogy nem rendelkezünk elegendő istállótrágyával, vagy pedig az, hogy az istállótrágyának a szántófődre való kivitele üközik nehézségbe. Már pedig ezen akadályok egyike sem oly természetű, hogy azt legyőzhetni ne lehetne. Hazánkban is találhatunk akárhány oly gazdaságot, hol ez akadályok fennforognak, azért mégis eléget tesznek a talajerő egysúlyozás törvényének.

A zöldtrágyázás az az eszköz, mely e tekintetben segítségünkre járhat, s a midőn a trágyázás ezen nemet eszközüll jelöljük meg, egyuttal azt is kifejezésre juttatjuk, hogy minő viszonyok között indokolt a zöldtrágyázás rendszere.

Indokolt 1/2. ott, hol bármily okok miatt a használat-tartás nem terjezhető k kelően a talajerő fenntartás szempontjából s 2/2. ott, hol a szántófődre való hozzáférhetés nagyobb nehézségbe ütközik.

Kérdés azonban az, hogy vajjon képes lesz-e a zöldtrágya a talaj termőerejét teljesen fokozni, illetve az istállótrágyát helyettesíteni?

E kérdésre határozott nemmel felelhetünk, mert a tapasztalat igazolja, hogy a zöldtrágyával csak a talaj humusztartalmát szaporíthatjuk, ellenben ásványi anyagokat, pl. kálit, foszforsavat, meszet s b. nem. Epen ezért, ha a zöldtrágyától teljes hatást ohajtuunk, azt csak úgy érhetjük el, hogy vele kapcsolatban műtrágyákat is alkalmazunk, s különösen foszforsav és káldus műtrágyákat akkor, ha a zöldtrágya növényül a nitrogént pótló nitrogént gyűjtő növényt pl. borsó, búkőny, csilagfürt stb.-t használunk volna. Ha ily zöldtrágya-rendszer követésére lennénk utalva, akkor az ugarfőldeket igen jól használhatjuk zöldtrágya termelésre a következő forgó mellett: 1. tengeri, 2. tavaszi gabona, utána zöld trágyázás, 3. őzi gabona műtrágyával s lóherrel elvetve, 4. lóhere.

Megjegyezzük végül, hogy mielőtt valaki a zöldtrágya-rendszer közvetítésére határozna el magát, legyen számítás arra nézve, hogy vajjon nem lenne-e előnyösebb a zöldtrágya-növényt inkább feltakarmányoztatni, s az ebből származó trágyát a földre juttatni.

Köbá

gyar elsőre agron felül 300—400 nehez (párban) 51—(251—320) páronkint 2 kr. Szerbi felüli súly (paronkint 48—49) kilogrammi

Sertés

volt k hónap 19-é hónap 19-ik 1899 febr. ben 27.239 irányzata k

Bud

készárúzi

Busa

Bánsági

Tiszavidéki

Postvidéki

Fehérmegy

Bácskai

Észak ma

Bosz első

Árpa takar

érel

Zab —

Tengeri bá

mas

Repce bá

A ren

Azn

átjuk tar

ármegye

Var

s széke

yei tiszt

an volt

oztak se

alvizsgal

nindent,

óságos t

anem a

ölte el.

Ner

ezet fr

s erőltet

lláspont

A t

en tart

asdi Hi

et kell e

sznek i

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Február 20. Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kg-on feleli 47-47½ kr. Közép (páronként 300-400 kg. súlyban) 47-47½ kr. Fiatal nehez (páronként 320 kilogrammon feleli súlyban) 51-52 krig. Fiatal közép (páronként 251-320 kl.) 49-50 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő súlyba 48½-49 krig. Szerbiai: nehez (páronként 260 kl. kr. Súlyban) 48-49 krajczárig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 48-49½ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedősúlyban) 47-47½ krajczárig

Sertéslétszám: 1899. évi feb. 18-án volt készlet 27.839 darab, 1899. feb. 19-én felhajtott 357 drb, 1899. feb. 19-ik napján elszállított 957 darab, 1899. feb. hó 20-ik napjára maradt készletben 27.239 darab. — A hizott sertés üzletirányzata kelemes.

Budapesti gabonatözsde.

feb. 15.

készárúzet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilos	Ar 100 kg.		100 kilogramm ára	
		felett	alatt	felett	alatt
Bánsági	76	—	—	80	00.00-00.00
"	77	—	—	81	00.00-00.00
"	78	—	—	82	—
Tiszavidéki	79	9.90	10.10	80	10.45-10.55
"	76	10.05	10.10	80	—
"	77	10.15	10.20	81	00.00-00.00
"	78	10.30	10.35	82	10.40-10.50
Postvidéki	79	10.20	10.45	80	—
"	79	10.20	10.25	80	—
"	76	10.25	10.35	81	10.40-10.45
Fehérmegyey	78	10.35	10.45	82	—
"	79	10.05	10.15	—	—
Bácskai	76	10.10	10.20	80	—
"	7	10.20	10.30	81	00.00-00.00
"	8	—	—	82	00.00-00.00
Észak magyar	7	—	—	—	—
"	78	—	—	80	—
"	79	—	—	81	—

	Mm. hekt.-ben	Ar kilógram
Búza elsőrendű	70-72	8.00 8.65
"	—	7.85 7.95
"	60-62	6.10 6.40
Árpa takarmánynak	62-64	6.70 7.50
"	64-66	7.70 8.50
Zab	39-41	5.80 6.15
"	—	5.55 5.60
Tengeri búzai	—	—
"	—	—
Repcze búzai	—	4.25 4.50

CSARNOK.

A rendőrkapitány ur párbaja.

— Humoros regény. —

Írta: **Mocsáry Miklós.**

VIII ik fejezet. (18.)
(Tanácskozás.)

Aznap délután a vármegyeház épületébe hívták tanácskozásra jönni össze a város és a vármegye korifeusait.
Varasd város Varasd vármegyének főszék- városa volt, benne elhelyezték megyei tisztikarát. A megyei tisztikar jó viszonyban volt a városival s egyik helyen se dolgoztak semmit. Es ha a főispán mégis hivatalos vizsgálatkor a legnagyobb rendben talált mindent, az ott leli magyarázatát, hogy a méltóságos ur éppen nem dolgozott semmit, hanem a szép időt sporttal és kártyával töltötte el.

Nem is lehet kívánni, hogy valaki rongy ezer forintért s méltóságos címért még megértesse magát. Ez manapság tulhaladt állapont volna.

A tanácskozást az alispáni irodahelyiségben tartották. Megjelentek a Tükör és a Vasvári Hírharsona érdemű szerkesztői (ezeket kell első sorban felemlitenünk, mert ezek ezeknek hivatala magirni a tudósítást) kívül az

alispán, a polgármester, a megyei és városi főjegyző, a rendőrkapitány, tanfelügyelő, a tűzoltó főparancsnok, a megyei egyesületek nevében (a gazdasági, a jótékony egyesületek képviselőiben Jókendvü Balázsúé, ki a Fehér és Vörös keresztgyűlést érdemes elnöknője és mint Thália kedvelője, — a ki műkedvelő előadásokat rendezni szokott — jótékony célra.

Az alispán üdvözölvén a jelenvöltek, kijelenti, hogy az egybehívás célja a felett való tanácskozás; Miként fogadják a ma este érkező igazságügyminisztert. Felmutatja a miniszter érkezését bejelentő táviratot s egyuttal az ülést megnyitottnak felel ki.

Szavait nyomban nagy izgatottság követte. Meg volt mindenki lepetve, mert senki sem sejtette, mi célból jöttek össze. de ennél jobban izgatta őket az a gondolat, hogy alkalmuk lesz feltűnni a miniszter előtt és azt esetleg titkos céljának keresztülvitelénél felhasználni.

A két szerkesztő, Leiter Jakab és Claquechutes Frigyes el enséges tekintettel mérte végig egymást. Mindkettő számított egy kis szubvenzióra, de arra, hogy mindkettő kapjon, nem sok a kiállítás, Meg fog kezdődni a küzdelem.

Felkelt a tűzoltó főparancsnok: — Természetesen kivonul a tűzoltóság egy százada a városi cigányzenekarral élén és a perronon foglal állást. (Általános h lyelés).

— No hisz szép század is az, — még negyven emberből sem áll, — még az is görbelábu peklegény a feleben. — dörmögtek hátul.

Az volt a kérdés: ki tartja az üdvözöl szónoklatot? Itt két pártra kezdett szakadni a testület, egyik fele a polgármestert, másik a megyei főjegyzőt tartotta erre hivatott embernek.

Az alispán egyezteté ki végre a két párt érdekeit oly formán, hogy — először a megye képviselőiben a főjegyző, utána a város polgármestere beszélnek.

A házak fellobogozása, valamint kivilágosítása szintén elhatározottatott.

A tanácskozás legszebb rendben folyt s már be is akarta zárni az alispán, mikor a hiúság ördöge feltámadt Jókendvü Balázsúéban, ki szintén kívánta ragyogni kivaló szonoki tehetségét.

Itt erős ellenkezéssel találkozott, mür a perronon nem nem engedték beszélni, — hanem meghagytak neki kizárólagos területül a bál termet, — ugys védnöke a ma esti bálnak.

Hatarozatba ment, hogy a miniszter ünnepelesen meghívják a bálra, közben felolvasás s koncert, a bál után bankett lesz, mit csárdás követ hajnalig.

Ebben mindnyájan megnyugodtak. (Az elégtelenedők is kaptak megbízást, ki tósztot volt hivatva mondani, ki másnap a minisztert kalauzolni, — és így tovább.)

Miután a szerepek a legjobban ki osztva lettek, — a társaság egész esendben szétoszlott.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenet.

Egy magyar ifju. A mint láthatja ön cikkének lapunk tegnapi számában közléséből a Debreczeni szerkesztősége az ön hazafiui felfogása, jelleme es írói ügyessége iránt is kedvező véleménnyel van, — sőt óhajt vele közelebbi és tartós érintkezésbe jönni. Felkértem tehát, hogy a szerkesztői irodában, vagy lakasomban — Csapó u. 52. sz. — személyesen megjelenni sziveskedjék.

Felelős szerkesztő.

Nyilt-tér.

Az egyedül elismert kellemes ízű, természetes hashajtószer a **Ferencz József keserűviz**, miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatású **Ferencz József vizet** 10 világiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. 2.

Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget s jó ösmerőseimet értesíteni, hogy az

Eszterházy-utca 4. sz. a.

épült Országos magyar tisztviselő kaszinó palotájában nyilvános éttermet és a pinczei sörcsarnokot f. évi január hó 31-én megnyitottam. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy konyhám s pinczém-mel a mélyen tisztelt vendégeimnek a legnagyobb elismerésüket kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel

Neiser Ferencz

vendéglős

volt főpinczér az Orsz. kaszinóban.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

81.
1899.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város folyó évi márczius havi rendes közgyűlésén **két irnoki állás** fog választás útján betöltetni.

Egy-egy irnoki állás évi **600 frt.** fizetés és **100 frt** lakbér illetménnyel van egybekötve. Ezen irnoki állások az 1873. évi II. t.-cz. 4. §. b pontja értelmében elsősorban igazolvánnyal ellátott altisztek számára vannak fenntartva.

Felhivatnak az említett állásokra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez **folyó évi márczius hó 15. napjának délutáni 5 órájáig** annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1899. január hó 24.

Gróf Degenfeld József
főispán.

Csődtömeg-eladás.

Vb. Stern Izidor (Első debreczeni paplangyár) csődtömegéhez leltározott áruraktár (atlasz és selyem paplanok, matrácok; rongy, vászon, sifon, lőszőr, pamut, gyapot, szatin paplanok, téli kendők, nyersanyag készlet) és üzleti felszerelések 10545 frt. 07 kr. becser-tékben a csődválasztmánynak határozata folytán zárt ajánlat útján leendő eladatása rendeltetvén el, minélfogva figyelmeztetem az érdeklődőket, miszerint:

1. A becsár 10 %-át, vagyis 1055 frtot mint bánatpénzt a lepecsételt ajánlattal együtt alantírt tömeggondnokhoz **f. évi február 28. napjának délután 5 órájáig nyujtsák be.**

2. A választmány 3 napon belül fog az ajánlatok el vagy el nem fogadása tekintetében határozni s fentartja magának a szabadválasztási jogot.

3. Az eladás készpénzfizetés mellett történik s az árak a felszerelésekkel együtt — az eladás választmányi jóváhagyás után — 8 nap alatt átveendőek és elszállítandók.

4. Az ajánlattétő az ajánlat benyújtásával lép kötelezettségbe.

5. A vételár kifizetésének vagy az elszállítási határidőnek elmulasztása esetén az ajánlattétő bánatpénzét a tömegjávára elveszti.

6. A raktár és leltár tömeggondnoknál délután 3 órától 5 óráig megtekinthető.

Debrecen, 1899. február 14-én.

Sorger József
tömeggondnok.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi gazdaságában az 1899-iki év április hó elsején megüresedő élelmezői vállalatra.

A szerződés feltételeiről a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága nyújt bővebb felvilágosítást mindennap d. e. 10—12-ig.

A bélyeggel felszerelt pályázati ajánlatok 1899. év február hó 22-ig alulírott igazgatósághoz benyujtandók.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Tóth Béla, Mihalovits István, dr. Róthschnek V. Emil gyógyszereszek, Richl József Zelmos, Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs.

III/3, Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek.

Még

sohasem

létezett!

100.000 koronát

lehet az Ujságíró-sorsjegyek utolsó huzásánál, mely **ma este 8 órakor** fog okvetlenül megtartatni, **egy koronával nyerni.**

Főnyeremény 100.000 korona, 10.000 korona stb. stb.

Egy sorsjegy ára egy korona.

Sorsjegyek kaphatók: az összes bankokban, váltóházakban, dohánytőzsdékben és ezen lap kiadóhivatalában, a főpostával szemben.